

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242

Reintroduced as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 128 — Štev. 128

NEW YORK, TUESDAY, JULY 1, 1941 — TOREK, 1. JULIJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

NEMŠKI USPEHI PROTI RUSOM

Nemci zavzeli Lvov; padec Minska še ni potrjen. Ruski protinapadi v Besarabiji

Poročila o bojih v Rusiji si tako zelo nasprotujejo, da ni mogoče dobiti jasne slike zlasti o položaju okoli Minska. Rusi priznavajo, da so nemške oklopne divizije prebile njihovo obrambno črto. Nemci so tudi prodrli do Borisova, severovzhodno od Minska ob glavni cesti, ki pelje iz Minska v Moskvo, toda Rusi so z našim infanterijskim in artilerijskim protinapadom nemškemu prednemu oddelku odrezali zvezo z ozadjem. Rusi so tudi s svojimi 75-milimetarskimi topovi popolnoma razbili en nemški tankni polk.

Rusko poročilo pravi, da so Rusi postavili Nemce pri Minsku in Beranovičih ter v predelih pri Dvinsk in Vilni. Odbit je bil tudi nemški napad s tanki pri Lucku. Rusi pa priznavajo padec Lvova.

Nemci si posebno prizadevajo, da bi prebili cesto Minsk-Moskva. Napadi so s tanki, toda Rusi so napad odbili, toda Nemci so naglo vrgli v boj rezervo ter pripravili tudi drugo rezervo za novo ofenzivo. Četudi so imeli Nemci velike izgube so vendar dosegli svoj cilj, da so na enem kraju prebili rusko obrambno črto.

Nemci so včeraj poročali, da se nahajate dve ruski armadi blizu Bialostoka v veliki nevarnosti, toda zadnja poročila pravijo, da so Rusi znatno izboljšali svoj položaj in bodo mogoče celo s protinapadom odrezali nemško armado, ki prodira proti Minsku, od glavne armade.

Po padcu Lvova so Rusi pričeli z močnim protinapadom ter so splošno potisnili Nemce nekoliko nazaj, toda letalska pomoč ni bila zadostna, vendar česar so se morali Rusi umakniti do Bobrke, jugovzhodno od Lvova, kjer je njihova artilerija slednjim postavila Nemce.

Nemci poročajo, da so včeraj uničili 250 ruskih aeroplanov in največ okoli Minska. Glede Minska še ni znano, ali so ga Nemci že zavzeli, ali ne. Boji se vrše že vzhodno od Minska, toda Nemci so najbrže obšli Minsk ter dospeli do ceste, ki pelje v Moskvo. Pri vsem tem pa imajo Nemci še vedno okoli 400 milj do Moskve.

Minsk je velenje, ki ima skoro pol milijona prebivalcev. Med temi je 175.000 Židov. Na jugu, v Besarabiji so Rusi zopet zavzeli Tulcevo. Več vesti z južne fronte ni.

Na severu, na Finskem so Rusi odbili vse napade finske armade Nemci, ki iz Norveške prodirajo proti Murmansk, so imeli zelo velike izgube. Tudi v južni Finski, v Kareliji, so bili Nemci vstavljeni. Finci pa silno napadajo trdnjavo Hangoe ob Finskem zalivu.

Vodstvo ruske obrambe

Radio postaja v Moskvi je danes sporočila, da je bil v

FRANCIJA PREKINI LA DIPLOMATSKE ZVEZE Z RUSIJO

Včeraj je Francija pretrgala diplomatske zveze z Rusijo in je pridržala za "izpraševanje" okoli 200 ruskih diplomatskih in konzularnih uradnikov. Ruski uradniki in uradnice se nahajajo v stadionu v predmestju Vichyja.

Maršal Petain in ruski poslanik A. E. Bogomolov sta bila več dni v razgovoru, predno je francoska vlada sporočila, da je prekinila diplomatske zveze z Rusijo.

Za vzrok tega svojega koraka je francoska vlada navedla, da je z vso gotovostjo izvedela, da ruski diplomatski in konzularni uradniki delujejo proti javnemu redu in varnosti Francije.

Rusija je prva izmed Nemčiji sovražnih držav, s katero je Francija prelomila diplomatske zveze. Jugoslovanski in grški diplomatski zastopniki so še vedno v Vichyju s popolnim diplomatskim priznanjem.

IMENOVANJE SODNIKA STONE-A POTRJENO

Konec prejšnjega tedna je senat soglasno potrdil imenovanje Harlana S. Stone-a za predsednika najvišjega zveznega sodišča.

Istovrstno s Stone-om je predsednik Roosevelt imenoval za člana najvišjega sodišča tudi senatorja Byrnesa in generalnega pravdnika Jacksona. Imenovanje Byrnesa je bilo takoj potrjeno, glede Jacksona pa so se pojavili nekateri ugovori.

Stone je postal naslednik 79 letnega Cablesa E. Hughesa, ki bo stopil danes v pokoj. Kakor Hughes, je tudi Stone iz New Yorka. Oba sta republikanca.

Ko je prišla v senatu na vrsto potrditev imenovanja, je vstal neodvisni senator Norris iz Nebraska, ki je leta 1925 protestiral proti imenovanju Stone za člana najvišjega sodišča. Dejal je, da je takrat napačno glasoval ter da sedaj svojo takratno napako popravlja.

Potrditvi Jacksona nasprotuje senator Tydings, demokrat iz Marylanda, ki bo tekom tega tedna javno pojasnil svoje razloge.

Moskvi postavljen obrambni odbor petih mož, čegar predsednik je Josip Stalin, njegov namestnik pa vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov. Drugi trije člani tega odbora pa so: maršal Klementi E. Vorosilov, ki je ob enem načelnik obrambnega sveta, L. P. Beria, komisar za varnost države, in Grigorij M. Malenkov, generalni tajnik osrednjega odbora komunistične stranke.

Tozadevni odlok sta podpisala premier Stalin in Mihail

GEN. PRAVDNIK PROTI SOCIALISTOM

Delavske organizacije v St. Paulu in Minneapolisu so obtožene državi soražnih delavnosti. Justični agentje preiskali glavni stan.

Poslušajoči generalni pravdnik Biddle je naznanil, da je uvedel proces proti voditeljem socialistične stranke v St. Paul, Minn. Dolži jih zarote in agitacije za nasilno odstranitev vlade Združenih držav. Zaradi protidržavne delavnosti se bodo morali zagovarjati tudi strankini voditelji, ki načelujejo lokalni štv. 544 General Drivers, Helpers and Inside Workers unije v Minneapolis, Minn.

Agentje justičnega departmanta so preiskali v Minneapolisu in St. Paulu glavni stan socialistične stranke ter zaplenili dosti zapisnikov, propagande in drugega materiala.

Proces proti voditeljem se bo vršil na podlagi določb "zveznega pravilnika", po katerih je smatrati za zločin kovati zaroto za nasilno strmo glavljenje vlade Združenih držav in izpodkopavati zvestobo, disciplino in moralo ameriške oborožene sile.

Demon alkohola

V Atlantic City, N. J., je predaval dr. Thomas J. Meyers iz Pasadena, Cal., predsednik ameriške družbe nevropsihiatrov. Rekel je, da je v Zdr. državah najmanj en milijon kroničnih alkoholikov in da njihovo število vsako leto naraste za 60 tisoč.

Alkohol je postal poleg sifilisa največji problem ljudskega zdravja in njega posledice so skoro istotako usodne kot so posledice nezaposlenosti.

Aretacije pijancev, procesi proti njim, njihova oskrba v bolnišnicah in blaznicah stane državi na leto več kot pet tisoč milijonov dolarjev. V to svoto pa seveda ni vstet denar, ki ga potrošijo pijanci za pijačo.

Dr. Meyers je mnenja, da bi k zmanjšanju tega zla lahko dosti pripomogli zdravniki, če bi svoje bolnike nenehoma opozarjali na nevarne posledice zauživanja alkoholnih pijač.

Dr. Meyers je imel svoje značilno predavanje na konvenciji American Osteopathic Association.

Kalinin, predsednik sovjetske Rusije.

Vojna bo dolga

Kot pravi vnanji komisar S. A. Lozovski, bo vojna z Nemčijo dolga, kar je za Rusijo potrebno, da uniči Hitlerjevo silo.

"To je pričetek konca nacizma," je rekel Lozovski. "Dan, ko se je pričela rusko-nemška vojna, bo v bodočnosti za Nemčijo pomenil kot najnesrečnejši dan."

Delavske novice

Štirje štrajkarji povzročili zastoj

Stavka štirih delavcev, članov Hoisting Engineers unije (AFL) je zaustavila gradnjo jeklenega ograjda za novo tovarno Curtiss-Wright Airplane Company v St. Louis, Mo. Uprava je zavrnila njihovo zahtevo, naj dobe mojsterski mehaniki po \$2.25 na uro, njihovi pomočniki pa \$1.50 na uro.

Stavka pri tovarni iste kompanije v Columbus, Ohio, je bila končana. Izza 19. junija je štrajkalo 156 AFL električarjev. Unijski uradniki so jih poslali na delo, ker so jim uradniki narodne posredovalne oblasti obljubili vpoštovati njihove zahteve.

Konec stavke v ladjedelnicah

Iz Oaklanda v Californiji poročajo, da je šeststo masinistov, članov CIO, ki so dne 10. maja zaštrajkali v enajstih ladjedelnicah v bližini San Franciscosa, sklenilo vrniti se na delo. Njihovi tovariši, ki so člani Ameriške delavske Federacije, so že pred njimi glasovali za konec štrajka.

Ker so tudi drugi delavci že vsak na svojem mestu, bo mogoče obnoviti produkcijo v polnem obsegu. Kot znano, imajo ladjedelnice za petsto milijonov dolarjev naročil. Podrobnosti pogojev, pod katerimi se bodo CIO masinisti vrnili na delo, so še tajne.

Vsled stavke je zaostala gradnja oziroma poprava 60 ladij. Masinisti, ki so dobivali pred stavko dolar na uro, so zahtevali na uro \$1.15 ter dvojno plačo za overtime. Naposled so se zadovoljili s \$1.12 na uro ter s poldruge plačo za overtime, kar jim je družba ponujala že takoj prvi dan stavke.

Stavka pri Roeblingu

V tovarnah John A. Roebling Sons Co. v Trentonu in v Roebling, N. J., bo izbruhnila stavka, ker je odbor za organiziranje jeklarjev, v katerem so delavci organizirani, prekinil pogajanja glede sklenitve nove pogodbe. Družba ima zaposlenih nad pet tisoč ljudi in izvršuje skoro izključno le vojna naročila. Delavci so že meseca aprila dva tedna stavkali, nakar so se na priporočilo narodnega posredovalnega urada vrnili na delo.

Herbert Hoover je za mir

Ce bi se Amerika vmešala v vojno, bi sledila njenemu vzgledu tudi Japonska, vsled česar bi bila Anglija dvojno ogrožena.

V Chicagu je govoril bivši predsednik H. Hoover in se je ponovno zavzel za vzdržanje miru ter predložil v to svrhu tudi nekakšen program, s katerim se mora po njegovem mnenju strinjati vsak razsoden Amerikaneec.

Dejal je, da se je Amerika tekom zadnjih šestih tednov precej približala vojni, pohvalil je pa predsednika Roosevelta, ker je držal svojo obljubo, da ne bo pošiljal ameriške armade, mornarice in zračne sile v boj izven deželnih meja, razen v slučaju, da bi bila Amerika napadena.

Nihče pa ne more prerokovati, kaj bo prinesla bodočnost, — je rekel. — Toda naj se zgodi karkoli hoče, Ameriko je mogoče edinole v enem pogledu poraziti. To bi nikakor ne bil vojaški poraz, kajti tega se nam ni treba bati, če bomo primerno pripravljeni. Edin poraz bi predstavljala izguba naših narodnih svobod in ter izguba prilike, da bi mogli svetu kaj dobrega storiti.

Nato je začel Hoover pojasnjevati posamezne točke svojega programa. Amerika mora nuditi vso pomoč Angliji in Kitajski, edinole svojega vojaštva ne sme poslati v vojno čono.

Ameriško celino je treba v vseh oziirih pripraviti za obrambo. Kongres je treba podpirati pri izpolnjevanju njegovih dolžnosti, posebno kar se tiče odločevanja med mirom in vojno. Pri sklepanju miru mora imeti Amerika odločilno besedo ter se zavzeti za podjarmljene narode. Mirovnih pogajanj se mora udeležiti brez sovražstva v srcu, da se bo svet lahko zanesel na ohranitev trajnega miru.

Poslušalec je opozoril, kako je Rusija uničila neodvisnost Litvinske, Latve in Estonske ter kako je napadla Finsko, in dostavil:

— Stalin se je poslužil svobodin demokratičje, da demokracijo uniči z najuspešnejšo peto kolono, kar jih pozna zgodovina. Dnevno je pridigoval razredno sovražstvo v Ameriki ter ščeval na podtalno vojno proti našim ustanovam.

— Če gremo še dalje in se vojne udeležimo ter mogoče tudi zmagamo v nji, bomo zmagali zato pridobili, da bo imela Rusija priliko razširiti komunizem po vsem svetu. Takrat bomo že vsaj nehali govoriti, da so naši sinovi žrtvovali svoja življenja za ohranjenje demokracije.

— Vojne se ne smemo udeležiti, prav posebno zato ne, ker nismo nanjo pripravljeni. Če se pa zadostno oborožimo, ne more Amerike premagati nobena kombinacija svetovnih sil.

Glede Japonske je rekel Hoover: — Nikdar ne smemo pozabiti, da je sklenila Japonska s Hitlerjem pogodbo, da nas bo napadla, če se vmešamo v evropsko vojno. Ako gre Jap-

MESA NE BO MANJKALO, — PAČ PA PREMOGA

Po zatrdilu izvedencev poljedelskega departmanta ne bo "brezmernih" dni. — Tovarne refrigeratorjev naj ne višajo cen.

Te dni je govoril v Chicagu M. Clifford Hownsend, izvedenec poljedelskega departmanta.

Prebivalstvo je potolažilo, da se ni bati "brezmernih" in "brezmečnih" dni, ki se jih nekateri še dobro spominjajo iz zadnje vojne.

Navzlic temu se bo pa treba omejiti pri nakupu oziroma porabi nekaterih živil, predvsem pa kondenziranega mleka, sira, jaje, svinjine in želiščnih masel.

Ogromne množine teh živil gredo namreč v Anglijo. Ameriškega prebivalstva jih sicer ne bo resno manjkalo, preprečiti se pa bo moralo vsako brezpotrebno trošnje.

Kaj lahko se zgodi, da bo nekaterim vzhodnim državam pozimi manjkalo premoega in ku-

rivnega olja.

Bivši governor države Maine, Louis J. Brann, je te dni pričel pred senatnim trgovinskim odborom v Washingtonu. Senatorje je pozval, naj bodo ladje, ki so doslej preskrbovale obalne države s premogom, tudi v bodoče v obrežni službi. Če bodo te ladje drugod uporabljene, bo morala marsikatera municijska tovarna v novoangleških državah zapreti zaradi pomanjkanja premoega svojega vrata.

Ob Meliškem zalivu so silne množine surovega olja, manjka pa tankerjev za prevoz.

Produksijska uprava je posvarila 47 največjih tovarn za pohištvo in 16 tovarn, ki izdelujejo refrigeratorje, naj ne draže svojih izdelkov.

ŽALUJOČI OČE PIŠE PREDSEDNIKU

Roosevelta je prosil, naj ne pošlje svojih sinov na zastarele ladje, kjer bi jih utegnili zadeti ista usoda kot je zadela njegovega sina.

Rančer Thomas W. Tillery v Stauffer, Ventura okraj, California, je rekel, da je postal predsedniku Rooseveltu pismo naslednje vsebine:

— Moj sin Thomas Winslow Tillery se je ravnokar zadušil v podmornici O-9. Umrl je na zastareli, za vožnjo neprimerljivi ladji. Niti najmanjša možnost se mu ni nudila za vzdrževanje in za rešitev. Moje žene in mene ne more potolažiti dejstvo, da dobiva moderne izdelke ameriških obrambnih napravov neka tuja sila. Ostal nam je še edini sin, ki bo meseca julija dovolj star, da vstopi v vojaško službo.

— Tom je bil za svojo domovino zaslužen mož. Sedem let si je vztrajno in zvesto prizadeval, da je postal strojniki prvega razreda. Tudi Vi imate sinove, ki služijo v obrambni sili. Če so slučajno na taki ladji kot je bila O-9, ali inajno oprava z zastarelim materijalom, vas prosim kot očeta, da jih preemestite na varnejše prostore. Tam jim bo mogoče, če bodo napadeni, v boju s sovražnikom častno umreti, ne pa da bi jih napravila nemočne njihova lastna vlada.

Po Hooverjevem zatrditju, bi Nemčija ali Amerika potrebovali deseto let za zgraditev transportnih ladij, s katerimi bi prepeljali svoje armade preko Atlantika.

Dr. Quo se je vrnil na Kitajsko

Dr. Quo Taj-Ci, ki je zastopal devet let Kitajsko pri angleški vladi, je dospel v Cunking, kjer je takoj nastopil svojo novo službo.

Imenovan je bil namreč za vnanjega ministra kitajske nacionalistične vlade. Dr. Quo velja za enega najposposnejših kitajskih diplomatov.

Hitler se bo boril z naciji

William Patrick Hitler, 30 letni nečak nemškega kancerja, ki je dve leti potoval in predaval po Kanadi in Združenih državah, je prostovoljno vstopil v kanadsko armado ter je bil te dni poslan v Anglijo.

W. P. Hitler, ki smatra svojega strica za "največjega škodljivca sveta", je dospel pred dvema leti v Ameriko s svojo materjo, Brigito Hitler.

Dežnik za pismonoše

Fred Klaasen v Hutchinson, Kansas, je iznašel dežnik, ki se ga bočijo baje pismonoši s pridom posluževali. Dežnik bo pritrjen na torbo, tako da bo imel pismonoša obe roki prosti.

Klaasen je dal svojo iznajdbo patentirati.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakar, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za štiri leta \$18.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za 12 mesecev za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1243

MAKSIMALNE CENE

Zaenkrat se še ne ve, če ima komisija, kateri je poverje-
no nadzorstvo nad cenami ter ji načeljuje Leon Henderson,
dovolj oblasti za preprečitev druginje, navzlic temu pa zaslu-
žijo njene dosežke odredbe vse priznanje.

Odredbe so naperjene proti povišanju cen in obenem
seveda tudi proti preteči inflaciji.

Če se bodo razvili kašni procesi, pri katerih se bo izka-
zalo, da je oblast presegla svojo polnomoč, ne bo kongres
interesu stalnih cen vpošteval privatnih stremeljenj, pač pa u-
veljavil odredbe, od katerih bo imela splošnost korist.

Iz naslednjih razlogov proti nevarnost povišanja cen:
— Najrazličnejše sirovine so se zelo podražile. "Asso-
ciated Press" je naprimer ugotovila, da se je v zadnjih dva-
najstih mesecih podražilo za 25 odstotkov 35 prepotrebnih si-
rovin.

— Ker je nekateri materiala že zmanjkalo, si poma-
gajo z nadomestki.

— Nakupna sila delavskih mas se je vsled splošnega iz-
boljšanja plač znatno povečala; milijone nezaposlenih je do-
bilo delo.

— Mnogo tovarn ne more sproti izdelovati naročil. Tr-
govci na drobno morajo precej časa čakati, predno dobe na-
ročeno blago.

Nadse razveseljivo je, da vlada ne ugotavlja cen,
ne oziraje se na levo ali na desno, ampak ima pri tem povsem
konstruktivne namene.

Tako je naprimer odredil Donald M. Nelson, nakupovalec
produkcije uprave, da bo treba produkcijo raznih važnih
predmetov poenostaviti, kar bo omogočilo večje in hitrejše do-
stavljanje.

Plahte za armado in mornarico so naprimer doslej iz-
delovali v sedemindvajsetih različnih vrstah in barvah, vpril-
hodnje jih bodo pa samo v sedmih.

Refrigeratorji, radio aparati, pralni stroji in razni dru-
gi predmeti, ki igrajo danes v vsakdanjem življenju tako važno
vlogo, bodo poenostavljeni in standardizirani. Vsled tega bo-
do tudi znatno cenejši.

Poleg tega pa tudi prebivalstvo lahko prispeva svoj de-
lež k ustaljenju cen. Nihče naj ne kupi živil in drugih pred-
metov, kajti s tem je naposled dosežen baš nasproten cilj.

Gospodinje naj kupujejo le za potrebo, in če jim kaj de-
narja ostane, naj ga hranijo, kajti po završitvi obrambnega
programa se bo pojavil v gospodarstvu in industriji precej-
šen zastoj, če pa ne baš zastoj, bodo vsekakor nastale precej-
šnje prehodne težkoče, katerim bo le varna družina kos.

**Aretacija nemških
vohunov**

J. Edgar Hoover, načelnik
zveznega detektivskega urada
v Washingtonu, je naznanil,
da so njegovi agenti v nedeljo
v New Yorku prijeli 29 vohun-
ov, 26 moških in tri ženske.
Obdolženi so, da so pošiljali
razna poročila nemškim agen-
tom v južno-ameriških drža-
vah. Včeraj pa so bili zopet a-
retirani trije vohuni.

**Priznanje japonskih
osvojitvev na Kitajskem**

Države osiše, Nemčija, Ita-
lija in njune zaveznice Ma-
čarska, Slovaška, Rumunska,
Bolgarska in Hrvaška so pri-
znale Japonski na Kitajskem
osvojeno ozemlje.

**Angleži bombardirajo
nemška mesta**

V nedeljo so angleški aeropla-
ni silovito bombardirali Bre-
men in Hamburg, včeraj pa
Kiel in Bremen ter Kolin.

Potres v Avstraliji

Iz Sidneya v Avstraliji po-
ročajo, da je tanjša juna po-
tresna opazovalnica zaznava-
vala več močnih potresnih sun-
kov. Središče potresa je bilo v
osrednjem delu Avstralije.

HALIFAX PRI WELLESU

Angleški poslanik lord Hal-
ifax je bil v soboto dvakrat
pri ameriškem državnem po-
tajniku Sumner Wellesu. Raz-
pravljala sta o rusko-nemškem
polažaju.

PASJI DNEVI

Sedaj v poletnem času, je najbolj prizadet zaradi sezone
majhen časopis. Naročnik, ki mu poteče v tem času naročni-
na, si večkrat misli, bom poravnal ob priliki. Včasih odlašajo
do jeseni. Majhen list, ki nima velike rezerve, je s tem težko
prizadet. Da se obranimo tega, smo poslali naročnikom, ki
jim je naročnina potekla opomin. Ako ga niste prejeli, pro-
simo pogledajte na datum poleg Vašega imena. Upravičeno
vam bo hvaležno, ako po možni postopno obnovite naročnino ozi-
roma, da pošljete za nadaljno naročnino, ako vam v kratkem
poteče.

**O Slovenskih Narodnih Domo-
vih v Clevelandu**

JANKO N. ROGELJ, predsednik S. N. D. v Cleveland, O.

Federacija jugoslovanskih domov v Ohio je razposlala na
aktivne domove v tej federa-
ciji vprašalno polo, potom ka-
tere bi rada izvedla gotove
podatke in aktivnosti posamez-
nih domov. Na ta vprašanja
so odgovorili sledeči domovi:
Jugoslov. delavski nar. dom v
West Parku, O. Slovenski dom
na Holmes Avenue; Slovenski
društveni dom v Euclid, O.;
Dom zapadnih Slovencev; Slo-
venski nar. dom na St. Clair
Ave.; Slovenski nar. dom v
Maple Heights, O.; in Sloven-
ska dvorana na Prince Ave.
Izmed teh domov so bili trije
dograjeni v letu 1919, drugi pa
v letih 1924, 1928, 1937 in 1939.

Hvala tem domovom, ki so
vrnili vprašalne pole, kajti na
podlagi odgovorjenih vprašanj
imamo podano statistiko, ki je
zanimiva in ki daje pogled na
stanje in aktivnosti teh nara-
dnih institucij. To naj bi bil za-
četek tega dela; ta statistika
naj bi se izpolnila, da bi do-
bili končne številke o vseh slo-
venskih domovih v državi O.
To naj bi bila naloga federacije
slovenskih domov.

Omenil sem vam, da je samo
sedem domov odgovorilo na
vprašanja, in za teh sedem do-
mov je sestavljena statistika,
katero vam hočem predložiti.
V časopisih večkrat naglašam-
mo, da je v Clevelandu in okoli-
ci okoli 25 tisoč Slovencev,
pa se takoj oglasi drugi dopis-
nik, ki trdi, da nas je 35 tisoč.
Tudi ta številka je premajhna,
kajti oglašajo se tretji dopisnik
in ta trdi z dokazi, da nas je 50
tisoč Slovencev v Clevelandu in
okolici. Vprašam vas, koliko
nas je prav za prav? Jaz ne
vem, tako ne vest e vi, in men-
da ne ve nihče, ker do sedaj še
nisimo imeli svojega slovenske-
ga ljudskega štetja. Mi sodimo
tako po naših družtvih in raz-
ličnih skupinah, a pravega od-
govora še ne vemo do danes.

Iz statistike, katero so poda-
li omenjeni domovi, vidimo, da
imajo samo 3949 posameznih
delničarjev, ki lastujejo za
\$71.320.000 delnic. Ako vza-

memo v poštev še dva domo-
ve, ki nista podala statistike,
potem bi lahko sodili, da ima-
mo pri vseh teh domovih okoli
5000 posameznih delničarjev.
Ako vzamemo številko 5000 za
podlago in da nas je vseh Slo-
vencev okoli 25 tisoč v Clevelan-
du in okolici, potem je vsak
peti Slovenec delničar enega
ali drugega doma. Ako nas je
50 tisoč, potem pride pa vsak
deseti Slovenec ali Slovenka
kot delničar enega doma.

Pri navedenih sedmih domo-
vih sodeluje 143 društev, ki so
delničarji letih ter lastujejo za
\$131.500.00 delnic. Društva in
posamezni delničarji lastujejo
za vsoto \$202.820.00 delnic. To
so zanimive številke, ki kažejo
aktivnost naših društev in po-
sameznih delničarjev v zadnjih
25 letih.

Kakšna je aktivnost v naših
domovih? V letu 1940 se je vr-
šilo v teh domovih 1616 druš-
venih sej ali drugih sestankov,
kar pride malo več kot štiri se-
je na dan v letu 1940. V na-
vedenem številu se vključuje
tudi ne-slovenske skupine ali
organizacije, katerih število
je petintrideset, ki zborujejo v
naših domovih. To nam očitno
ne kaže, da nismo postavljali
naših domov samo zase, ampak
tudi za druge skupine, ki živi-
jo med nami.

Samo pet domov je podalo
statistiko glede neplačanega
dolga, ki znaša okoli \$80.500.
Več kot polovica te vsote odpa-
da na Slovenski nar. dom v Cle-
velandu na St. Clair Avenue,
kateri pa se rapidno znižuje,
povprečno skoro deset tisoč do-
larjev na leto.

Naše domove smo postavili
tudi za kulturo, katero tako ra-
di naglašamo, kadar plačujemo
zemljiške davke, ko hočemo ob-
lastim dokazati, da so naši do-
movi organizirani na nedobič-
kanosni podlagi. V letu 1940
se je udeleževalo v omenjenih
sedmih domovih 14 pevskih
društev ali skupin. Istočasno
je igralo v teh domovih 5 dra-
matičnih društev, ki so poklic-
no organizirani v ta namen.

Poleg teh se je udeleževalo še
pet drugih kulturnih skupin,
kar dokazuje, da imamo skupaj
24 kulturnih ustanov, ki žive v
teh sedmih domovih. Te šte-
vilke so važnega pomena za o-
ne, ki bodo pisali zgodovino
našega kulturnega udejstvova-
nja Slovencev in Slovenk v Cle-
velandu in okolici.

V letu 1940 je v teh domovih
zborovalo 109 podpornih dru-
štev naših bratskih organiza-
cij, ki so delničarji domov.
Prej sem vam navedel, da ima-
mo pri naših sedmih domovih
143 društev ali skupin ki lastu-
jejo delnice. Nekatera dru-
štva so delničarji dveh ali več
domov, zakar pride ta razlika.

Kako so drugače zaposlene
naše dvorane? Slišali ste že,
da je bilo v letu 1940 v teh do-
movih 1616 sej ali sestankov.
V istem času se je završilo v
teh domovih 315 veselice ali pri-
redb, tako, da so bile naše dvo-
rane zaposlene 1981-krat v pre-
teklem letu, ne da bi pristeli
še seje naših direktorjev.

Sedaj pa plače. Sedem pred-
sednikov naših domov dobi
skupno letne plače \$181.00.
Najnižje plačen predsednik je
\$12.00 na leto, a najvišje plačan
predsednik je \$50.00. No, to
niso nobene plače, to so samo

STANOVANJA
V najem se dajejo stanovanja,
obstoječa iz treh sob, s central-
no kurjavo, vročo vodo in elek-
trično razsvetljavo. Nizka cena
od \$24 do \$35. — Superinten-
dent, 403 W. 18th ST., NEW
YORK CITY. 5x

**LJUDSKA
KUCHARICA**

Najnovejša zbirka
navodil za kuhinjo
in dom. Cena 50c.

Naročite pri:

**KNJIGARNI
SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY**

nagrade, to mi boste radi pri-
znali.

Sedem tajnikov vzame letno
\$2.800. Najnižje je plačan po
\$5.00 mesečno, a najvišje je
plačan \$130. mesečno, ker je
stalno vposlen v domu.

Sedem blagajnikov dobi let-
no \$147. Najmanj je plačan
\$6.00 letno, a največ pa \$42.00
letno. To so tudi samo nagra-
de.

Skupne letne plače predse-
dnikov, tajnikov in blagajnikov
znašajo okoli \$3.157. Vseh se-
dem domov s svojimi prizidki
pa stane \$491.314, ali okroglo
vsoto — pol milijona dolarjev.

Torej pol milijona dolarjev
je zrtvoval naš slovenski na-
rod v Clevelandu in okolici za
sedem svojih narodnih domov.

To je že lepa številka, ki kaže
aktivnost našega naroda, na
svojem narodnem udejstvova-
nju. To je bogastvo, katerega
kržemo Ameriki, da smo za-
vedni in napredni poleg naše-
ga dela v tovarnah, trgovinah
in podjetjih, kjer dela naš Slo-
vek. Zato bi bilo res potrebno,
da bi še drugi domovi podali
svoje statistike, kakor bi imeli
skupno številko, ki bi pred-
stavljala naše narodno boga-
stvo ali investicijo v sloven-
skih narodnih domovih v Cle-
velandu in okolici.

Veliko dela, naporov in žrt-
vovanja je doprinesel naš na-
rod, da je zgradil te domove.
Sedaj stojijo med nami kot
spomeniki naše velike volje in
misli. Danes je naša skrb, ka-
ko bomo vodili te narodne in-
stitucije. Da to je vprašanje,
o katerem bo morala razmis-
ljati federacija slovenskih do-

Peter Zgaga

Velemestna slika.

V zgodnji jutranji uri priko-
lovrti po tlaku ženska sred-
njih let. Pozna se ji, da je pre-
več pila in da se je v kakšni ve-
ži naspala za par minut, kar jo
je še bolj zmedlo.

Maje sem in tja ter skuša
peti s hripavim glasom. Pav-
der se ji vsiplje z lice, rdečilo se
ji je že odnusiščilo z ustnic.

Policist jo že odnusiščilo opazi
in gre raje drugo pot, kajti s
takimi ženskami so le sitnosti.

Ženska začne na vse kriplje
kričati. Kmalu se zbere okrog
nje gruča zgodnjih delavcev

in zapoznelih, iz salonov vra-
čajočih se gostov.

Policistova dolžnost je, po-
gledati, kaj in kako. Počasnih
korakov se bliža, upajoč, da ga
bo ženska opazila in zbežala. V
tem slučaju bi imel mir in za
pričo bi mu ne bilo treba bo-
diti.

Toda ženska kriči, poskuša
hripavo peti in maha z roka-
ma. Nekateri v gruča se ji sme-
jejo, drugi jo pomilujejo.

Sele ko jo policist agra bi za
roko, utihne.

— Vaše ime? — jo vpraša
policist osorno. Počasi izdavi
iz sebe ime in priimek.

— Kje stanujete?

Ženska molči. Kaj naj odgo-
vori, ker nima stanovanja. Po-
licist zapiše "Brez doma".

— S čim se bavite? — poi-
veduje. — Kaj je vaš poklic?

Ženska se zdrzne in ga stra-
homa pogleda. Nato ošine s
srepim pogledom računovedneže,
in zasepeče policista tako gla-
sno na uho, da jo vsi slišijo:
— Kar tri pikice napravi ...

Svojevrsna odredba:

V moderni armadi imajo
najnevarnejšo nalogo vojaki,
ki skačejo iz letal. Res so o-
premljeni s padali (parašuti),
toda včasih se padalo ne odpre,
in telebitni na zemljo iz viši-
ne par tisoč čevljev, ni malen-
kost.

Prve tozadevne poskuse so
delali Rusi, v sedanji vojni jih
pa Nemci praktično izrablja-
jo.

Tudi ameriška armada ima
polk skakalcev, ki je stacio-
niran v neki južni državi. V
polk sprejemajo le prostovolj-
ce, čvrste, neustrašne in tele-
sno povsem zdrave mlade moke.

Predno je pa v polk sprejet,
mora prestati težko in svoje-
vrstno preizkušnjo. Prostovo-
ljec, ki pa mora že nekaj časa
služiti v armadi, se pripelje na
samotno železniško postajo.

Postaja je v dolini, kampa
skakalcev je pa na visoki pla-
noti. S postaje do kempe je
štiri ure hoda. Prostovoljec i-
ma ves dan časa hoditi do
kempe. Toda hoditi mora sam.
Za razmislek oziroma premi-
slek ima dovolj časa.

Lahko se vrne. Častniki in
podčastniki ne bodo niti ome-
nili njegovega povratka, kajti
v tem slučaju bo poslan k dru-
gemu polku. Tovarši ne bodo
šutili, da se je skesal.

Ko dospe v kampo, mu od-
kažejo prenočišče in mu nekaj
dni ne dajo nobenega dela.
Neovirano sme hoditi sem in
tja, opazovati letala in svoje
bočace tovarše, kako skačejo
iz njih.

Po enem tednu si oprta pa-
dalo in sede s častnikom v ae-
roplan, ki ga pilot požene par
tisoč čevljev visoko.

Takrat odpre častnik vrata
in mu začne prigovarjati, naj
skoči. Lepo in mirno mu pri-
govarja. Prostovoljec se opri-
jemlje državev ob vratih in se
pripravlja na skok.

— Nič hudega, nič posebnega,
— mu prigovarja častnik.
Prostovoljec se ne more in ne
more odločiti.

Naslednjega dne se ponovi i-
sta igra. Če pa tudi naslednje-
ga dne ne skoči, veli častnik
pilotu pristati.

Na trdih tleh mu izroče prej-
šnjo obleko in dokumente ter
železniško karto do kakšne in-
fanterijske kempe, kjer bo od-
služil svoj vojaški rok. V kem-
pi padalcev ne sme več preno-
čiti, niti stopiti ne sme več v
njo.

In ko pride na novo postoj-
anko, ve le višji častnik, od-
kod so ga poslali. Tega pa ni-
komur ne pove.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

**SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTA**

**BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA**

Sprejema moške in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kratka Dnevna Zgodba

PANČO MIHAJLOV:

Bolgara

Bolgara je bila lepa in bogata. Dva niza svetlih dukatov je nosila okoli vratu. Njene sinje oči, okrogle in čiste, so bile kakor fina azurna svila.

Bolgara je bila lepa in vitka; prijetno je dehtelo njeno telo, ki ga je vsako nedeljo oklepala v Marici. Veliko mladeničev je že prošlo za njeno roko. A oče ni privolil, da bi se hči, ki je bila stara komaj petnajst let, tako zgodaj omožila. Bila je njegova edinka. A kje je bila mladenka, ki bi kakor ona skrbela za očetovo hišo, ki bi vstajala s soncem in pometala po hiši in dvorišču, čistila hleve in pripravila zajtrk, potem pa do sončnega zahoda vezla?

Bolgara je pela. Vse pesmi je vedela, pesmi o žetvi, o kosnji in o prvi ljubezni. Ko je ob nedeljskih večerih pela, je bila njena hiša polna starih in mladih ljudi, ki so jo prišli poslušati.

Vsako leto je postajala Bolgara vse večja in lepša. Njene ime je slovelo daleč po deželi. Ko je pela na dvorišču, je veter nosil njen glas čez polja in doline tja do planin. Ko pa je utihnila, ji je zaklical sosed:

"Se poj, Bolgara, dal ti bom svoje srce!"

In drugi: "Dal ti bom življenje, — poj!"

In tretji: "Vse svoje zlato, vse bogastvo, ki ga imam!"

Bolgara pa ni marala ne njihovega bogastva, ne srca, ne življenja.

A čisti nasmeh sreče ni vedel. Pridrveli so Čerkezi in v enem dnevu upepelili vas, pokradli zlato, mučili ljudi in počeptali žito na polju. Potem so posadili na vsakega konja po eno lepo dekle — dar za vezirja — in oddirjali.

Stari vezir je dolgo ogledoval zaslužena dekleta. Le Bolgara mu je bila všeč, kajti dolgo je že čul govoriti o njej in njenem vitkem telesu, o njenem prečudnem glasu, ki je ganil tudi najbolj trdo srce.

"Dobro, kratkočasila me bo v dolgih nočnih urah, ko ne bom mogel spati," je dejal. "Okopajte jo v najbolj dišeči vodi, oblecite jo v najbogatejša oblačila in mi jo pripeljite. Pripravite bogato gostijo in godci naj pridejo. Pojdite!"

Bolgara je prevzel strah. Lica so ji gorela. Ko so jo obklesli z zlatom stikano oblačilo,

ko so jo počesali in jo nadišali z najdragocenejšimi dišavami, se je naglo obrnila in si oči, okrogle in čiste, so bile kakor fina azurna svila.

Usodna ura se je približala. Vse mesto se je zbralo na morišču. Pripeljali so Bolgaro, iz razpuščenimi lasmi, ki so ji kakor pajčolan zagrinjali ramena, in z rokami zvezanimi na hrbtu. Bila je mirna. Niti mišica na njenih licih ni vztrepetala.

Stopila je na lesen oder, pogrujen z rdečo preprogo. Mirno je pokleknila, pobesila glavo in se za sekundo pomnila ob misli, da se bo kmalu njena kri ponesla z rdečo barvo preproge. Komaj slišno, kakor v sanjah, je zavzdihnila.

"Oče, me vidiš," je zamrmrala kakor v molitvi. Potem je zaprla oči da ne bi videla več noža, ne jezdecev, ne tisočih pogledov, ki so bili uprti vanjo.

Sonce je zahajalo. Zlat prah in mrak je padel na mesto minaretov in greha.

Krvnik, mlad Čerkez, je zgrabil njene lase, ji nagnil glavo nazaj, pograbil nož in pogledal svojega gospodarja.

Vezir je hladno vprašal: "Se ne kesas, Bolgara?"

"Česa?"

"Nespametnega početja."

"Ne," je rekla ponosno.

"In smrt ti je ljubša od zablave od sonca in življenja?"

"Da!"

"Potem — Pustite jo!" je zapovedal vezir in zamahnil z roko. "O, lepota, ne umre! Njeno lice se bo spet zacelilo, nazadnje se bo vdala," je mislil vezir in si z naslado božal brado.

"Razvežite ji roke!"

Zaprl so jo v najbolj oddaljen saraj, da ni videla, ne slišala nobenega človeka.

Tako je Bolgara preživela pet let, ki so se ji zdela dolga kakor pet stoletij, ne da bi kdaj koli govorila, pela ali videla človeka. Z žalostjo je mislila na svojo izmučeno domovino. Rane na njenih licih so se bile zacelile. In zopet jo je dal vezir pripeljati predse. Prosil jo je, naj mu poje.

Razveseli moje srce, Bolgara, po takih nemirnih letih."

"Kaj mi boš dal zato?"

"To, kar ti je najdražjega v življenju."

"Svobodo!"

"Svobodo!"

"Da, meni in vsem, ki so zaprti v tvojih vlažnih ječah."

Vezir je pobesil glavo. Razmišljal je. Razmišljal je dolgo, dolgo.

"Dobro," je rekel nazadnje in jo dolgo gledal.

Bolgara je pela. A v njeni pesni ni bilo ne sence ne spomina o nekdanji brezskrbnosti.

Vezir jo je poslušal. Žalost ga je zajela, ko je videl v duhu Trakijo in arabske konje, požgane vase in bešen narod.

In v njem se je zbudila vest, zbudil se je človek.

"Dovolj," je zavpil. "Pretehtost se ne da popraviti, a osvoboditi bom vse jetnike. Pojdi!"

In Bolgara je po petih letih — po petih stoletjih — zopet videla domače sence, osvobodeno po njeni krvi in njenem troljenju.

ČE SE NE VEŠ, ZDAJ IZVEŠ:

da se raztega italijanska kolonija Libija od So'uma pri egiptski meji do Velike Sirte, da je površina te dežele zaledjem približno tolikšna, kakor ozemlje evropske Francije;

da uspevajo na ozemlju južno od črte Bengasi-Bomba redki gozdovi in nizko grmičje z hrnjem, bori in oljkami;

da živita na tem ozemlju ljudstva Arabcev in Berberov, ki se preživljajo s poljedelstvom in živinorejo

da napaja okoli Derne potok istega imena, ki pospešuje rast in povzroča da uspevajo tudi okoli celo banane, katerih ne najdeš nikjer v Libiji;

da je naglašil kralj povzdignil generala Ironsida v baronski stan;

da je danska vlada te dni uknila prepoved prodaje drv za gorivo;

da je Rusija tretji največji producent bombaža na svetu;

da gradijo v finskih mestu Rovaniemiju radijske postaje ogromne kapacitete;

da so pri Saratovu ob Volgi odkrili veliko ležišče nafte;

da sta finski pristanišči Helsinki in Kotka popolnoma zamrznjena čez osem mesecev v letu;

da služi v vrstah angleške vojske že danes 7 do 8 tisoč Američanov;

da se danska vlada bavi z načrtom za obnovo danske ribiške flote;

da je vodstvo angleške agencije Reuter prevzel Samuel Storey

da so v Leningradu otvorili muzej sovjetske vojne mornarice;

da je zborni poveljnik nemške policije Himmler ob svojem obisku na Norveškem izjavil, da se bo po sedanjih vojni začela "velika germanska doba."

da izkazuje novi turški poračun 77 milijonov lir za narodno obrambo;

da je zaradi skrajnega izvoza v Anglijo, nastala resna kriza v argentinski mesni industriji;

da gradijo Združene države največje bojne ladje na svetu, po 52.000 ton, in nad 340 risljev, podmornice, križark ter mističnih ladij.

Tehnika včeraj in danes

Prvi stroj, ki ga je uporabljal človek, so bile njegove lastne mišice, pravi znani nemški učenjak prof. dr. Friedrich Bergius. Počasi se je človek naučil izkoriščati veter in vodno silo za svoje namene. Jadralnice in mlinci na veter so bili najvažnejši stroji stare dobe.

Veliki Arhimedovi izumi so pomenili za razvoj tehnike ogromen napredek, ki so mu bili močnejši, kakor Galilei, pravi mehaniki. Toda šele potem, ko se je človeštvo naučilo spreminjati toploto v mehanično energijo, se je mogla tehnika razvijati z velikanskimi koraki. S tem pa je nastal za raziskovalce tehnike novovrsten problem. Preskrba in priprava kuriva sta postali eno najvažnejših dnevnih vprašanj.

Sprva je bil el premog, s katerim je bilo mogoče pridobivati mehanično energijo. Tudi uporaba železa in pred vsem pridelava pekla je šla do predelave premoga v koks na popolnoma nove poti. Može, kakor Galvani, Volta in Faraday, so dvignili tehniko na novo stopinjo. Ustvarili so temelje za izkoriščanje električne sile. V elektriki imamo danes združene tako rekoč vse pripomočke za pridelovanje sile, vetra, vode in premoga.

V človeški zgodovini so bili vedno le nekateri redki močnejši, ki so človeštvu, daleč od potreb vsakdanjosti, darovali visoke in dragocene zamisli. Pa

čprav so bile te ideje ob času svojega nastanka daleč od praktične izvedbe, so postajale polagoma vodila tehničnega razvoja.

Drugo dejavno vlogo ima v tehniki mož, ki ga navduhujejo želje njegovega časa in potrebe, da bi koristil svojem ljudstvu in deželi. Ta je bila v svetovni zgodovini pred vsem vodila tehnika, ki prinašala najrazličnejše izume.

Težko je odločiti, da-li je storil za človeštvo več učenjak v svoji delavnici ali mož, ki deluje v praksi.

Toda ne eden ne drugi ni mogel svojih odkritij in izumov stresti kar iz rokava. Samo z napornim delom je mogoče obema dosežati uspehe.

Zmogljivost tehnike, pred vsem tudi olajšanje težkega telesnega dela, je zadala tudi življenju držav mnogo novih problemov. Če v nekkih krogih menijo, da skuša industrializacija pregnati človeka od dela, je to seveda zmotna, kajti vsak tehnični napredek ne ojašuje same dela, temveč ustvarja tudi mnoge nove delovne možnosti. Ena izmed najvažnejših funkcij v tehničnem življenju zavzema podjetnik, ki dandanes ne bi smel stremeti samo za dobičkom, temveč bi mu moralo biti na srcu tudi to, da dvigne tudi življenjsko stopnjo svojih delavcev. S tem dviga tudi svojo proizvodnjo.

Zastraženi prekop

Pet sto opazovalcev, razvrščenih vzdolž Sueškega prekopa in ob obali jezera Amer, oboroženih z enim samimtovečnim topom in s telefonom, dan in noč straži prekop. Čim se prikaže neke na obzorju sovarno letalo, brž alarmirajo Ismailijo, ki je središče prekopa. Iz Ismailije pa z bliskovito naglico hiti poročilo naprej, k vsaki bateriji DCA, k vsaki mitraljezi-ki četi, k vsaki pomozni posadki.

Pomembne posadke, to so neke vrste gasilci: gruči ljudi, ki so dan in noč v strogi pripravljenosti, da brž pohite z avtomobilom ali na ladji na kraj nesreče, ali da preprečijo nesrečo.

Tudi v mirnih časih zahteva Sueški prekop velike skrbi in mnogo dela. Cela armada inženjerjev, nadzornikov, potapljačev ga nadzoruje in pregleduje vsak dan, preiskuje trdnost njegovih bregov, mimo katerih je v mirnih časih prešlo vsako leto do 6000 ladij a preko 700 tisoč potnikov.

Ladje, ki gredo skozi prekop, vozijo počasi. V primeru zračnega napada se ne morejo nikamor umakniti in ena sama ladja, ki bi bila poškodovana, lahko zapre pot iz prekopa. Prav zato bdi v Ismailiji dan in noč čet štab opazovalcev in preži na sovražnika.

Nemški bombniki imajo iz južnega konca Italije do Port Saïda 1700 km dolgo pot nad morjem. Nekoč je bil to priljubljen zimski sport, danes pa normalno vsakdanje opravilo. Kjerkoli na 160 km dolgem prekopa lahko kljub največji pozornosti opazovalcev pade ena sama bombka, ki jo spretni nemški pilot izpusti, iz letala, da dolgo časa zapre ozka vrata, skozi katera drži pot proti Indiji.

POLET V VSEMIRJE.

V prostorih Aerokluba v Lausanne je predaval znani raziskovalec stratosfere prof. Piccard o astronavtiki. Povdari je, da je astronavtika sen bodočnosti, ki si jo danes lahko zamišljamo samo na teoretski podlagi. Izven našega zračnega namreč še ni rešeno vprašanje uporabe eksplozivnih motorjev. Zato bi bilo treba izvesti polet v velike višine z raketo, kakršne pa tudi še nismo izgotovili.

Za polet od zemlje do meseča bi potrebovali orjaško raketo, ki bi imela dovolj goriva, poleg tega pa bi morala biti tako zgrajena, da ne bi se na poti skozi vesmírski prostor razletela na drobce. Zaenkrat torej ni nade, da bi se mogel razviti kakšen medplanetarni

Veliki Atlas sveta

Vojujući se narodi v Evropi vsvarjajo zgodovino. Svetovni vesti pa ne morete razumeti nasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je na primer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako upoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki

bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli temelno 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančnosti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3. — za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLAS NARODA", 216 West 18th St., New York.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50
ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50
ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 50

Franc Venturini — ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 45

Ferdo Juvaneč — 12 MLADIH LET, moški zbori 50

Peter Jerab — OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj šolci, je šolci; Kam mi, fantje, dev v vas pojdemo 30

OSKAR DEV: Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuje gre; Šolci; Moj očka na konjičca dva; Dobiv sem ji srce; Slovo; Je vplnila tuč 40

EMIL ADAMIČ: Modra devotica (belokranjska) 20
Vso noč pri potoci 30
Jurjeva 30
Hodi Mica domo; Kaj drugega hočem; Zdravica 30

VASILIJ MIRK in A. GROBING: Vetrice; Pe gradlo 30

FERDO JUVANEČ: Zjutraj 30
Slovanika 30

PETER JERAB: Pella roža; VASI LIT MIRK: Podoknica 30

OSKAR DEV: Ko so fantje proti vasi šli 30
Le eukrat se 30
Slava delu 30

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potkan ples 30

Naročilo poljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

promet. V bodoče pa je le mogoče, da bi se poskus poleta na kakšno planetno posrečil, posebno kadar bo pozitivno vprašanje drobitve atomov. Stem bi pridobili ogromne energije, ki se nam danes o njih niti ne sanja. Samo takšne energije bi lahko omogočile "astronavtično letalo."

ZBIRATELJSKE STRASTI.

Nočemo govoriti o zbiranju starega železa in kovin, ki predstavljajo material za uspešno nadaljevanje vojne, temveč o zbiranju predmetov, ki ne spadajo v področje vojne ter so za ljudi privlačni le zaradi nagibov, ki so napotili zbiralce, da so jih začeli zbirati.

Na Danskem živi advokat, ki se je specializiral za zbiranje zob znamenitih osebnosti. Ta mož trdi, da je lastnik zoba, ki je nekoč sedel v čeljustih Napoleona. Imá tudi več zob iz ust maršala Pilsudskega. Seveda ni bila lahka pot, da je prišel do zob obeh znamenitih mož, vendar pa je njegova zbirka dovolj popolna, da se mnogi vredno nadaljevati z njo, ter jo izpolniti do najvišje stopnje.

Neka Američanka, ki ima najhujše več nego dovolj časa,

se je specializirala za zbiranje obrabljenih zobnih ščetk znamenitih ljudi. Tudi njena zbirka je velika.

Neki newyorskí starinar pa si je zastavil nalogo zbiranja starih klavirjev. Že zdaj ima na razpolago sto modelov, ki segajo od prvih začetkov klavirskega tipa do najpopolnejšega klavirskega izdelka.

V Berlinu pa živi možakar, ki zbira predmete usodnih katastrof. Že dvajset let izpopolnjuje svoje zbirko, ki se pridno bogati z ostanki eksplozij, požarov in uničevanja ladij. Neki drugi možakar se je spravil nad cvetje z grobov znamenitih mož. Njegov herbarij je silno obilen in ima že zdaj znatno ceno.

ZENITNA PONUDBA

Hočem se poročiti s fantom ali vdovcem in mora imeti denarja za potrebo ali pa delo. Tudi če je vdovec z otroki, se more zgledati, kajti otroke imam rada. Kdor misli resno, naj takoj v prvem pismu priloži sliko, ki pa naj ne bo stara. Iščem ženo, ker tukaj ni nobene Slovenke. Ponudbe je poslati na: "Nevesta", c. of Glas Naroda, 216 W. 18th Street, New York City.

ČITATELJI! — Ostalo nam je še nekaj Blaznikovih Pratik za leto 1941. Ker je že sredi leta in bi šle v popolno izgubo, smo pripravili jih čitateljem poslati, ako pošljete nam deset centov v znakah za pokritje poštnine in pošiljalnih stroškov. — Knjigarna "Glas Naroda"

Lepa knjiga je kulturna poslanica; odpremo ji vrata v naše domove, odpremo ji srce ... (Finšgar)

ZIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je avtoriziran pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v tridesetih dolgih poglavjih opisanih trideset rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovstvu do današnjega dne. Knjiga je verno zrcalo našega življenja in trpljenja, in zato jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mnogi more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

DED — Je zemljo obreli, zoral
OČE — Je je posejal in gledal bujno njeno rast
SIN — Je zoral med težkim klanjem
VNUK — Je se dočkal proti bonu novega časa

13 POGAVLJE — III STRANI V PLATNU VEZANO

Cena \$2 Polnina platna

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ, ki je spisal splošno znano knjigo — NA KRVAVIH POLJANAH

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

34

Nadvojvoda je prebral brzojavko, jo podal grofu in jel spet hitro hoditi od ceka do vrat.

"Drevo se odpojeva na Dunaj," je odredil. "Z brzim vlakom, ki se zmerom voziva z njim. Pripravite vse! Morda se sama bivanje raztegne. In zdaj me pustite samogal! Preinjševati moram, ničče naj me ne moti. Samo če bi prišlo kaj novega z Dunaja, me takoj obvestite!"

Grof je odšel. Franc Ferdinand je nadaljeval svoj neskončni prehod po sobi.

"Zdaj pa mirno, mirno premislamo," si je ukazal. "Mirno premislamo, brez razburjenja v miru lahko človek vsako reč boje preudari. Torej kako je to. Mirno premislamo. Najprej moram vedeti — re, ne tako. Nekaj je gotovo: cesarjevi je mrtov. To drži. Na kakšen način je umrl, je vse eno, ali ga je srčna kap ali kaj drugega — vse eno je. Vsekakor je črtov. Po zakonu je zdaj papa prvi na vrsti na prestol.

Ako hoče, se more odreči mami v korist. More, ne maha. Če se odreče, sem jaz prihodnji avstrijski cesar. Toliko nepotnega sva govorila drug z drugim, toliko nezmissla, po čede ure sva se prečkala o znanih, o nekem gozdarjem pomočniku v Člumen, o vsur mogočem — samo o tem nikoli niti besedice. Smešno! Nikoli niti besedice o tem, ali ima namena, da se odreče. In mami — to je pač res čudno! — mami prav tako nikoli niti besedice. Niti najmanjšega namiga.

Kakor da ne bi mogel tak slučaj nikoli nastopiti. — Rudi je bil pa tudi res zdrav ko riba. To gotovo ni šlo po naravni poti. Z malo Vetsaravo je umel zadnje mesece razmerje, če bi bila nemara ta — stoj. Logično misliti, ne vsega izpremenjati. Če bi človek le kaj vedel! Preneumno, da nič ne vem!

Jutri bo šel kaj več. A kako naj strpim do jutri, vse te ure, vse noč v vlaku, kako naj to strpim? Morda pride pred odhodom še kakšno sporočilo. Papa bi mi pač lahko brzojavil, kaj bo zdaj. Ali pa mama. Ta najbrže ne sme, drugace bi gotovo brzojavila. Najbrže tudi še nič ne ve. A da ni nikoli nobeden — Papa je vendar — računajmo. Zdaj nišemo 1889, cesarju bo letos 59 let. Papa je tri, ne dve, ne je že prav, tri leta mlajši od cesarja. Njegov rojstni dan je zmerom 20. junija. 59, manj 3 je 56, torej bo papanu dan 30. julija 56 let! S svojo belo brado je videti starejši. S trdim kloubkom in široko bejo ovratnico, ki jo zdaj zmerom nosi, je podoben staremu vsakemu učitelju. Prav za prav, ali je 56 let visoka starost? Mami se zdi silno star. V teh letih človek pač ne more več misliti na to, da bi zasedel prestol. Bog ve, koliko časa bo cesar živel, tako čvrst je še, kaj lahko da jih učaka 70 ali še več, recimo 70, to pomeni, da bi prestolonaslednik šele čez enajst let postal cesar. Čez enajst let jih bom mrel 36 in nekaj čez. To bo že čedna starost. A papanu bi jih bilo čez enajst let 67. Torej povsem nemogoča stvar, prestolonaslednik, ki a 67 leti še ni na vrsti. To mora sam tudi vedeti, to je gotovo že zdavnaj premislil. — Moj Bog, kako sem čimogled. Papa mi ne bo hotel nasprotovati. Saj vendar ve — ch ne! Jezus Marija, kje morem upati, da ve, kaj se skriva v meni? Tega nihče ne ve, niti mama ne. Nihče, nihče, živa duša ne na vsem svetu. Vsek misli, da sem mlad nadvojvoda, kakor vsi drugi, (nihče ne ve, kdo sem v resnici. In jaz sem — ali mar jaz vem? Čutim pa, tako strašno jasno čutim že davno, da je nekaj v meni, nekaj, česar nihče ne sluti, nekaj kar me bo sterilo velikega, mene in državo, ako mi da Bog priko, da pokažem, kaj je v meni. Prav gotovo, prav gotovo je mora: cesarjevič samo zato umreti, da stopim jaz na njegovo mesto in izvršim veliko nalogo, ki mi je namenjena po božji volji. Le to je, da tega nihče ne ve!

Tega pač se nihče ne ve. A to morda ni najvažnejše. Da le jaz vem — to je najvažnejše. Kako naj napravim, kakšen boji začetak in kako naj se lotim vse reči, tega še ne vem, to se bo že pokazalo, to bom nagonsko uganel, če je res v meni, kar čutim. V teh letih, ki jih je cesarju še preživeti — stoj!

Za to je še časa. Časa, časa! Zdaj je treba premisliti, kaj moram jutri storiti. Ali me bo cesar poklical v avdienco? Ako me ne pokliče v avdienco — to bi bilo slabo znamenje! Ako me pokliče — to bi bilo dobro. Teda bi bi stvar brzkone že odločena meni v korist. Gledati moram, da napravim dober vtis. Morda me ima z: beba, torej mi moram dokazati, da nimam beba. Dokazati — dokazati — v petih minutah ali v najhitrejšem primeru v četr ure, ne morem seveda ničesar dokazati. In dobrega vtisa ne delam, to mi je znano. Ne znam tako lepo govoriti, kakor marsikdo, ki je znano. Ne vreden od mene. Da bi vsaj vedel, kaj me bo vprašal. Morda počke vse docela preprosto in naravno, morda mi samo oreče: "Odslej si ti prestolonaslednik, ravnaš se po tem nauči se kar moči mnogo." To je mogoče. Morda me sploh ne bo nič vpraševal, vsaj jutri ne, ko bo še ves potrt od nesreče. Tako hitro se ne morem opomči. Morda se odloči vse to šele kasneje, šele po pogrebu. To bi bilo strašno. Toliko časa čakati človečtve — grozno!

Mama mi brzojavi papu že zdaj, se pred mojim odhodom da se odreče. Gotovo se bo odrekel, saj drugače ne more biti. Jaz bom gotovo že uradno prestolonaslednik. Bodoči cesar avstro-ogrski. Bodoči cesar! To mi je bilo menda že ves čas usojeno. In zdaj tudi vem, zakaj sem bil zmerom tako smn. V tem je globlji smisel. Bodoči cesar se ne sme poprostačiti, biti mora sam in sam mora ostati. — To je bilo usojeno, nebo je tako hvalilo, le jaz nisem vedel, zakaj je tako in čemu je potreba. Cesarjevič bi bil prav tako neprimrven za vladarski poklic kakor — na primer Oton. Bog je že vse zelo pametno in primerno uredil in naprej določil.

To šele zdaj izprevidim. In jaz črnogledec sem mislil, da moje življenje nima smisla in da moje življenje ni vredno, da ga živim. Zdaj vem, čemu živim in zakaj sem tak, ki sem.

(Nadaljevanje prihodnjaja)

Nova dognanja o spolnih snoveh

Organizmi imajo to posebnost, da se pojavljajo v dvojni "izdaji." Spolno razdelitev organizmov na etimo med vseni živimi bitji z izjemo bakterij, ki nimajo niti jedra v živi, in modrih alg. Ni čudno, da je ob koncu sedemdesetih let prejšnjega stoletja nastalo več nego sto teorij o spolnosti in o ploditvi, ki so bile vse bolj ali manj fantastične. Še do najnovejšega časa so menili, da pri nižjih bitjih in sicer tudi tam, kjer se že dogaja oploditev se ni spolnosti. To je zmotno.

Znani nemški geolog prof. Max Hartman iz Berlina je prav te dni govoril o novih ugotovitvah g'de tega vprašanja. V zadnjih treh letih so v a'gah in morskih jeziki, gli-vah, morskih zvezdah, črvih, polžih, školjkah in enostaničnih bitjih ugotovili snovi oplodjevalne hormone, ki se pojavljajo v štirih različnih oblikah, čeprav so v sebi enotne. V sodelovanju teh snovi obstoji splošni princip spolnosti in oplodjevanja, ki je videti tako preprost. Danes poznamo tudi kemično naravo teh spolnih snovi: to so rumeno rdeča barvila žefrana. Povsod sta dve snovi, ki sta spolno različni in sicer tudi tam, kjer v bitjih še ni opaziti spolnih razlik.

Stvar je zelo zanimiva. Če postavimo dotlej temne stanice v svetlobo, postanejo te prej negibne stanice gibne. V svetlobi se tvori tedaj nov, ki jih dela gibne. Zgoščeni filtrat, ki ga lahko pridobimo iz nje, je barvilo in sicer je istovetno s kroceinom v žefranu. Obe snovi imata isti učinek. Filtrat učinkuje še v razredčenosti 1 proti 250 bilijonom, to se pravi, da zadostuje en molekula te spolne snovi, da postane stanica gibna. To gre pa dač preko vsega, kar nam je znano o učinkovitosti vitaninov in hormonov. Moške spolne stanice pa morajo biti gibljive, če naj poiščejo ženske spolne stanice.

Vse zavisi potem od količinskega sodelovanja tiste četverice oblik oplodjevanja hormonov. Kajti na zadnje so le kvantitativne razlike, kar se

nam pojavlja kot kvalitativno ločena moškost in ženskost.

Ločitev po spolih ni torej nič absolutnega, temveč je le relativna. V bistvu obstoji le spolna spolnost. Iz nevtralne oplodjevalne snovi je nastala pod učinkom svetlobe ženska in moška spolna snov.

Tako so prvič omogočili fiziološko-kemično umevanje oploditve. Kajti obstoje mnogi razlogi, da temelji spolno življenje ne samo nižjih bitij, temveč tudi višjih in najvišjih bitij na istih snoveh.

INOZEMCI Z ZAČASNIMI VIZAMI SE MORAJO JAVLJATI ČETRTLETNO.

Attorney General Robert H. Jackson je naznanil, da je bilo dosedaj priposlanih registriranih inozemcem več kot 4,900,000 potrdilnih listkov. Ob tej priliki je generalni pravdnik zopet opozoril vse inozemce, ki so tukaj vsled začasnega dovoljenja, naj se ravna po zakoncu, ki zahteva, da se taki inozemci morajo prijavljati priseljeniški in naturalizacijski oblasti vsake tri mesece.

Tudi je spomnil, da nadzavljanji, ki so spremenili svojo addresso, morajo prijaviti to spremembo tekom petih dni. Tiskane dopisnice, to svrhu so brezplačno na razpolago v vsakem poštnem uradu.

Nekateri inozemci niso še dobili svoje potrdilne listke o registraciji. Ti so dvojne vrste — oni, katerih tiskovina ni bila pravilno izpolnjena in oni, ki so se pre-elili, pa niso to prijavili. Izven teh, naj vsakdo, ki ni še dobil listka, naj takoj piše na Alien Registration Division of the Immigration and Naturalization Service, Washington, D. C.

BOJI V SIRIJI

Včeraj so angleški aeroplani bombardirali Beirut. Poročilo iz Kaire pravi, da so Angličje obkolili Tadmur v Siriji. V Tadmuru imajo Francozi svoje največje letališče v Siriji in mimo mesta teče tudi petrolejska cev iz Mozula.

Spisi Josip Jurčiča

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir — Grad Rojinje. — Golica.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
- IV. ZVEZEK: Ovet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tagomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pida tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravica med bratoma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Sest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.
- IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grade. — Pona-rejeni bankovci.
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov...\$10

POSAMEZNI ZVEZKI \$1.50

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. CO.

"GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKI UMETNIK

V Dallas, Tex., so v mestnem feler Center v New Yorku in muzeju ob priliki vsakoletnega Art Carnivala razni umetniki razstavili svoja dela in na letošnji razstavi v marcu je bil zastopan tudi naš mladi rojak Mr. Anton Zajec, sin našega rojaka Mr. Franka Zajca iz Brooklyna, N. Y.

Mr. Zajec je bil rojen v New Yorku ter je leta 1934 šel s svojimi starši v Jugoslavijo in družina se je nastanila v Šiški pri Ljubljani Leta 1938 pa so se zopet vrnili v New York. Mladi Tone se je takoj vpisal v Pratt Institute v Brooklynu ter se je posebno posvetil ilustriranju. Prve njegove risbe so bile razstavljene v Rocke-

ter Center v New Yorku in muzeju ob priliki vsakoletnega Art Carnivala razni umetniki razstavili svoja dela in na letošnji razstavi v marcu je bil zastopan tudi naš mladi rojak Mr. Anton Zajec, sin našega rojaka Mr. Franka Zajca iz Brooklyna, N. Y.

BREZPRAVNI MOŽJE.

Antropolog Jack Hanni je odkril pokrajino, kjer so možje popolnoma odvisni od svojih žen. To je pleme Ibu v Nigeriji. Po prastarem verskem zakonu imajo žene tega plemena glavno besedo v prehranjevanju in čuvanju začoge živeža vsega plemena.

Kadar je katera žena plemena Ibu nezadovoljna s svojim možem, pobere polovico ali pa vso zalogo živeža in pusti moža, ki nima drugega izhoda, kakor da si čim prej poišče drugo ženo. Če ne najde druge žene, ga glad kmalu prisili, da se poskusi ponariti s prvo tovaršico v zakonu. Starši zaročijo svoje hčere že v nežnem veku in zaročenec jim mora vsako leto, dokler se ne poroči, plačevati določeno vsoto denarja. Če ga žena po poroki zapusti, ker ni dovolj lepo postopal z njo, ne dobi nazaj svoje dote.

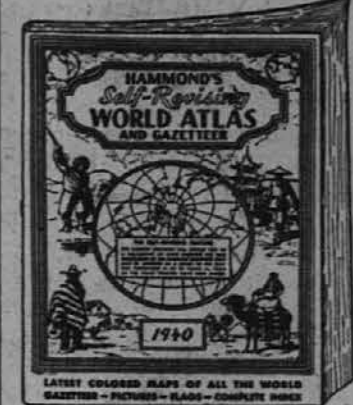
PREMALO KOŠAR ZA TOVORE.

Pariz je v nevarnosti, da ostane brez sveže povrtine, ki jo je doslej prejemal iz rodovitnega Nantesa. Doslej je odhajalo iz tega mesta v Pariz vsak dan 20 ton sveže zelenjave, v glavni seziji pa je dosegel dnevni tovor pošilk iz Nantesa celo 160 ton.

Da se vsa ta zelenjava dostavi v Pariz, je treba ogromno število košar, zabojev in vreč. Doslej je promet še nekako šel od rok. Zdaj pa je nastala nenadna zapreka zaradi tega, ker so mnoge tvornice za pletene predmete ustavile delo. Vreč sploh nimajo v Parizu, ker primanjkuje jute. 350 nanteških trgovcev je zaradi

IMATE ZE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu državljanu dnevni vestni potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/4 x 14 1/4 inčev
42 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zavar. vodnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže celi svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE, NEMČIJO IN RUSIJO, ITALIJANSKO OSVOJITVO ALBANIJE, PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKKE K NEMČIJI, NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov

Pošljite svoto v znakmah po 3 os. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojakov, ob se držav, kakor bodo premenjene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

mostitev od stare slovenske generacije na novo, tu rojeno slovensko generacijo. Zato bi bilo priporočljivo, da se v naše direktorije voli našo mladino ter isto vzgaja v pravem duhu, da bodo čutili v sebi odgovornost do naših domov, ker z odgovornostjo bo prišla tudi zavet in ponos, da so gospodarji in voditelji naših ustanov. V prvi vrsti bi se moralo zanesti to zanimanje v naše kulturne ustanove in naša podporni društva, ki bodo živela med nami še precej let ter rahila te domove za svoja shajališča.

Federacija slovenskih, odnosno jugoslovanskih domov v Ohio, bi morala napraviti načrte, kako bo v bodoče zamislila vzgojno delo med našimi ljudmi, da bi originalna ideja naših domov zopet zaživela med našo mladino. To je naša največja naloga v bodočnosti, ker hočemo, da ostanejo naša narodna svetišča v rokah naših rodnihi potomcev.

Oživimo zopet tisti lepi slovenski pregovor, ki pravi: "Mal' položi dar, domu na oltar." (Prosim, da nam je zakasnjena objava opročena. — Op. pred.)

The Modern Encyclopedia

KNJIGA VSEBUJE:
22,000 RAZLAG in 1200 SLIK
Najnovejša svetovna ENCYKLOPEDIA, v kateri more vsakdo izkoristiti kakoli polica najti razlago vsake besede spadajoče v njegovo stroko.
KNJIGA VSEBUJE 1334 STRANI in JE OKUSNO V PLATNO VEZANA — SEKORO NEVERJETNO JE, DA JE MOGOČE TAKO NAJPOPLNEJŠO KNJIGO DOBITI ZA TAKO ZMERNO CENO.
CENA SAMO \$2 (Poštnina plačana.)

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N. Y.